

С.М. Кравчук (ЛНУ ім. Івана Франка; УАД, Львів)
О.М. Чабанюк, канд. екон. наук, доц. (ЛТЕУ, Львів)

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ (Ш) НА ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОГО СВІТУ В КОНТЕКСТІ ЮРИДИКО-ЕКОНОМІЧНОГО ТВОРЕННЯ

Пришвидження технологічних інновацій сприяє конкуренції на світовому ринку, водночас – це її передумова. Але ефективність впровадження інновацій, таких як ШІ дуже залежить від законодавця, наявності правового регулювання, яке б зумовило механізм різноманітних системних взаємодій в т. ч. в галузевому контексті. Лише за таких умов знання перетворюється в інновації, а інновації стають передумовою отримання нових знань.

Аналіз, синтез та абстракція – методи пізнання подібних теоретико-правових явищ, їх поглибленого дослідження для втілення у законодавчій канві.

На першому місці в сучасному економіко-правовому регулюванні держав належить технології цифризації, яка створює передумови та фундамент для нових видів виробництва та правового регулювання нового типу споживання. Відтак, принципово нові продукти можуть мати нижчу собівартість та великі масштаби. Але в недалекому майбутньому суспільство все ж чекають певні складнощі у відносинах породжених цими технологічними продуктами.

Сьогодні на державному рівні існує прагнення швидкого поширення нових технологічних знань. Поряд з цим виникає об'єктивна потреба створення правового регулювання для гармонійного функціонування та розвитку відносин на різних рівнях та їх етапах. Це потребує залучення науковців всіх галузей права для створення передусім ґрунтовної теоретико-правової бази, розробки термінологічного апарату, класифікацій тощо. Масштабні зміни в науково-технічній сфері диктують нові вимоги адаптації ринку, виникнення нових професій та спеціалізованих управлінських кадрів.

Інновації – важливий двигун технологічного розвитку. Правова та економічна (передусім облікова) наука повинні встигати за ними.

Протягом найближчих десятиліть поширення штучного інтелекту (далі – ШІ) матиме позитивний вплив на глобальні справи. Це у свою чергу зумовить стрімкі зміни міжнародного права. Нові технології докорінно змінюють правові ситуації. Виникнуть нові суб'єкти відносин у цивільно правовому сенсі, які будуть мати свою

поведінку з притаманними для неї рисами та особливостями. Дещо зміняться певні цінності. Правовий розвиток покликаний в першу чергу бути надійним гарантом прав людини, нести в собі високі моральні ідеали людства. Законодавство у теоретичному сенсі змушене буде пройти наступні етапи кодифікації: 1) розвиток (створення нового), 2) внесення змін та доповнень, 3) скасування застарілих норм та інститутів. ШІ може сприяти дотриманню норм, перспективі їх продукування. Небезпека якої можна очікувати – наявність прогалин, неузгодження правових актів різної юридичної сили та загальні суперечності в правовому регулюванні.

Стратегічні можливості які пропонує епоха ШІ – будуть відштовхуватися від змісту рівня їх витребуваної ваги, обумовленої потребами суспільного розвитку в часи сучасної нестабільності. Фігуруватиме залежність від умов у яких опинилося людство – пандемія, поширення нетипового небезпечного для людини вірусу COVID-19 у світі; поява загрози для людини в зв'язку з виникненням небезпечних епізоотій пов'язаних з хантавірусами, вірусом Хендра, Ніпах, Ебола, Рифотової долини (RVE), лихоманки Денге та Чикунгунья чи Крим-Конго (СCHFV) тощо; загальна екологічна нестабільність та неосмислений запуск в природу синтетичної бактерії сінтії, яка не містить, на відміну від усього живого на планеті, природної ДНК. Можливості будуть також залежати від економіко-правового обґрунтування та паритету купівельних спроможностей (англ. purchasing power parity) держав. Все це говорить про сучасне застаріння стереотипних систем та потребу нових наукових досліджень, передусім в правовій та економічній сфері як на державному так і на міжнародному рівні, та потребу теоретико-правового наукового та галузевого вивчення, дослідження та обґрунтування, а також чіткого економічного обліку можливих ризиків таких змін.

Цифровий світ стане базовою платформою, на якій відбудуватиметься креативний обмін експертними думками та перспективами творення цифрової економіки та безпосередньо самого ШІ між передовими представниками влади, бізнесу, науки, освіти, стрижневими українськими та закордонними експертами.